

Javítják a kom-bájnokat

A termelőszövetkezetekben már elkezdődött a kombájnok ellenőrzése, a még előforduló kisebb hibák javítása, hogy mire eljön az aratás ideje, minden gép üzemképes legyen. Az alkatrészellátás most jó, s így rendben haladhat a gépek javítása.

Csinos gyerekek

A szülők már ilyenek: szeretik jól, szépen öltöztetni gyermekeiket. A lehetőségen, a tehetőségen belül időről időre minden szükségessé megvásárolnak nekik, hogy jól táplálják, egészségesebbek, csinosak, szépek legyenek. Tulajdonképpen nincs is csúnya gyerek, bébi, tipegős, ovis és iskolás, ha csak a legszolidabban öltöztetik is őket, és nem riadnak el a szappantól, mosdástól, fürdetéstől. Ex katedra kijelenthetjük: minden gyermek szép, és legszebb a szüleinek, ha azok időnként felsőhájtanak is, hogy már megint szétnyírt, kinötte a nemrégiben vásárolt ruhát, cipőt, kabátot.

A pult két oldalán

Nézelődni tértünk be a „Pók” üzletbe, és rakattunk ki a pultra tipegőt, kocsikabátot sapkával, csikozott felsőrésztű tipegőt, bébinapozót. Valamennyi szintetikus kasmilon fonalból készült, tehát korszerű, tartós, testhez igazodóan rugalmas, jól kezelhető-mosható anyagú. A kiscsi holmik — a 0-tól az 1-es számúig — egészen csinosan öltöztetik a bétit. Megfelelt a választék, a minőség, már csak fizetni kellett. Ha össze akartuk volna számoltatni a pultra tett árukat, akkor sorrendben fizettünk volna: az elsőért 132 forintot, a másodikért 84-et, a harmadikért megint 132-öt, a bébi napozóért pedig 138 forintot. Tegyük fel, és miért ne: a Budapesti Pamutkötőtárgyar és a Szegedi Fonalmentő Vállalat termékeinek árát nem a mi pénztárcánkhoz szabták.

Árleszállítás, árstop

— Kaphatnánk olcsóbb, „közönséges”, 100 százalékos pamutból készült tipegőt is? — kérdeztük.

— Természetesen! — tette elénk a csinos kis holmit, 53,50 forintot áron az eladó. Tehát igen is kapható. Nem kevésbé csodálótunk el, amikor megtudtuk, hogy aki a pult mögött állt, és dicsérte árukat, az a bolt igazgatója, Varró László, aki nem az irrodájként át ismeri vásárlóit.

Persze, nem vásároltunk, csak nézelődtünk, mondván, hogy ezek voltak kaphatók tegnap, és nem biztos, hogy holnap is megkaphatjuk. Bár e holmicskák megtartják ugyan árukat, mert nem

estek bele a május 2-től érvényes, 16—25 százalékos terjedő végleges árleszállításba, csak a szabott, nem idomra készült kötöttáru, például a svájci pamutalsó, a konfekcionált felsőruházati cikkek. A Komplet Ruházati Vállalatnak ez az egyszeri készletleírása megközelíti a 700 ezer forintot, vagyis ennyit nyertek a gyermekes szülők az árleszállítással. Nem is szólva a március 1-től érvényes, mintegy 30 gyermekruházati cikkre kiterjedő árstopról. Ez azt jelenti, hogy például tréningruha, iskolaköpeny, fröcsi cipő, többfajta pantalló, svájcina drág, atlétatrikó árát sem az ipar, sem a kereskedelem nem emelheti akkor sem, ha közben feljebb ugrana az alapanyag ára. S ami még teljesebb teszi az árstopot e meghatározott típusú és számú gyermekruházati cikkek esetében: az árusításukra kijelölt üzletekben — Szegeden a Gabi és a Hófehérke — állandóan biztosítani kell a teljes választékot.

Igények és választék

És most öltöztessünk új szoknyába, blúzba, pantallóba kislányokat a Csöpi-ben. Szücs Attiláné boltvezető gazdag választékot kínált. Műszálas: 79,50 forint, batizst: 149 forint. Krisztina bébiblúz 74 forint. Jersey-bébi: 254 forint. Lányka kosztümnadrág 188 forint. Simbole lányka piros pantalló 188 forint. Talán ezért becézik olyan arányosan drágáknak a kislányokat, akik csudamód szeretnek szépen öltözni. És miért ne? Rövid körutunkon persze megállapítottuk, hogy a lányka pamutáru eltűnőben van, minimálisra csökkent. Fiú pamut pólóing ugyan van, de sosem elég. A korszerűbb anyagok kerültek előtérbe, a pamutcikkeknek magasabb áron. A vevő meg úgy van vele, hogy fordítana a sorrenden, például a trevirát venné a pamut árán. De, hogy hol, mikor, mit kaphat választékban, az a kínálatlól és a keresletlől függ, nem utolsósorban — Szegeden maradvá — a Komplet Ruházati Vállalat árubeszerező körútjától, üzlet- és kereskedelempolitikájától, piacutatásától, alapvetően pedig a gyártó cégtől.

— Az igények állandó növekedése mellett jó lenne lépést tartani abban, hogy az áruk listájában biztosítani tudjuk a meglévő választékot — summázta gondjuktat Telkes György igazgató.

— Olyan jelenség nem állhat be üzleteinkben tartósan, hogy a keresett cikkből egyáltalán ne lehessen kapni, legfeljebb a választék színben, méretben lehet foghíjas átmenetileg — szölte közbe Meszlényi Gyula, a vállalat kereskedelem-politikai osztályának vezetőhelyettese. Árubeszerezésben nincs megállásuk a nagykereskedelemtől a közvetlen gyártó partnerig. Állandó üzleti kapcsolatuk van Csongrád megyében valamennyi háziipari szövetkezzel, és ruházatot készítő más cégekkel. Szegedi üzleteik gyermekruházati forgalmat tavaly — 0 évestől 16 éves korig — kerekén 48 millió forint volt.

A napokban egy társaságban gyermekek öltöztetéséről volt szó. A témától eltérőnek tűnve valaki közbevetette, hogy neki, ötvenegynéhány éves letérek két Opel Rekordja van, hétköznapra és ünnepre egyaránt. Hűldevez néztek rá, mert tudták róla, hogy se kocsija, se garázsa, se jogsija nincsen.

— Van viszont két nagy fiam, akik a pelenkázástól a diplomájukig „pont” annyiba kerültek. Számoljatok utánam — oszlatta el a kedélyes félreértést. Nem szólt utána senki, legalábbis hangosan nem.

E. F.

Propagandisták tanévzárója

Sikeres pártoktatási évet zártak Szegeden. A különböző szemináriumokon közel félezer szeminárium vezető irányításával 12 ezer párttag és pártönkívüli vett részt 1972—73-ban. Ennek ünnepélyes tanévzáróját tartották meg tegnap délután a Sajtóház klubjában a marxista középiskola tanárainak, a politikai akadémia vezetőinek, propagandistáknak, előadónak részvételével.

A városi pártbizottság propaganda- és művelődési osztálya nevében Horváth László

Hol a lényeg?

Tömören megfogalmazva — mondta az interjúalany —, ez a lényeg annak, hogy esőkkentik a tananyagot, a tanítási órák számát; több idő jut majd a lényegre. A lényeg tehát a lényeg, amelynek megértésétől azok a fránya lexikális adatok vették el az időt és az erőt. S az is kétségtelen, hogy túl sok az óra, s ha túl sok az óra, túlterhelt a fiatalság. Az újítói logika szerint, minél többet kell megtanítani az iskolában, tehát az órákon a diákoknak, hogy aztán otthon legyen elég szabad idejük, de mivel így az órák még súlyosabb terheket rórnak rájuk, mind kevesebbet kell kötelezővé tenni.

A lényeg azonban a lényeg: úgy mondta valamelyik diák, hogy akkor órán többet vitatkozhatunk, jobban a gondolkodásra neveltetnek. Ha kevesebb a megtanulni való. Hiszen az egyre kevésbé fontos, mert a lényeg: a lényeg. Arról aztán — nagyon sok embertársunk bizonyíthatja —, lehet anélkül vitatkozni, hogy valaki is tudjon adatokat. Szeged íróvendége, Palotai Boris példázta ezt egy kedves anekdotával igen jól nemrégiben. Közölte ugyanis vele az egyik író-olvasó találkozó talpraesett szervezője, hogy mindenki sok-sok kérdéssel várja már, s hogy estig fognak vitatkozni. Amikor azonban a vendég a szervező leányt akarta faggatni arról, hogy mégis, mi lesz az a sok kérdés, mit olvastak tőle, a válasz is talpraesett volt: konkrétan, semmit!

Arról a meghámozott léggömből, amit konkrétumok nélküli lényegnek tudunk, vannak konkrétumok. Néhány évvel ezelőtt felvételi írásbeli dolgozatokból gyűjtötték hibák egész sorát össze egyetemi oktatók, azoknak, akik hozzáférhettek, nem kis derűtségére. Adyról például — azok a fránya adatok — kiderítették, hogy „Szegeden végezte gyermekéveit, majd megírta a Külvárosi éjt”. Történelmünk sem járt jobban: „a Rákóczi-szabadságharc után a megtorlás nem maradt el, ezt főleg a Werbőczy Hármast foglalták össze”. Akik még idáig sem jutottak el, az Anyám tyúkjából eszmei mondanivalóul azt hámozták ki, hogy azt Petőfi a Habsburg elnyomás ellen írta. S

azt is nagyon sok gyakorló pedagógus megerősítheti, hogy bizonyos lexikális adatok hiányában történelmünk jókora korszakáról — kezdetektől a felszabadulásig — annyit tudnak a nebulók, hogy elnyomták a szegényeket, a jobbágyokat dereszre húzták. Ahelyett, hogy történelmi korszakokat ismernének, gyakori, hogy e kifejezések valamelyikével fűszerezik történelmi előadásukat: kiszípolyozták, röghöz kötötték, ág is húzta.

Nehogy azt higgye valaki: az adatokat félttem. Inkább a lényeg, azt a lehetőséget, hogy a tanárok reális gondolkodásra, s nem általánosságokról való meditatcióra taníthassák a diákokat. (Akkor, magunk is így voltunk vele annak idején, hajlamosak is arra, hogy elkanyarodjanak az eredeti témától, legalábbis arra a kis időre, amíg véget ér az óra!) Tények nélkül Petőfi hazafias költészetéről annyit tud meg az ember, hogy szerette hazáját, szerelmi költészetéről, hogy szerette Juliáját. Pedig nem ez a lényeg, hiszen akkor Balassi költészete és Petőfié között nem volna semmi különbség.

Ijeszt engem ez a furcsa lényegiség. Már csak azért is, mert gyakorta hallok embereket arról vitatkozni, amihez egyébként nem értenek, lévén, hogy csak a lényegnek tartott „téma” ihleti őket hozzászólásra. Azért, mert nem egy példa van rá: a precizitás tisztelete lassacskán a műszergyártásba szorul vissza. Azért, mert nyelvünk is jelzi, hogy a tudás elvált a konkrétumtól: más dolog lesz hamarosan valamit cselekedni és konkrétan cselekedni.

Fecseg a felszín, s hallgat a mély...? De a mély, a lényeg megértéséhez csak az juthat el, aki áttöri a felszínt. A folyó hasonlatnál maradvá, aki ezt úgy teszi, hogy előzőleg nem tanulja meg, miként kell úszni, az úgy jut el a mélyig, mint az a bizonyos nagyfejű. Tudniillik, az úszásnak — mint a gondolkodásnak — az a sajátossága, hogy el kell sajátítani. Sok apró mozzdulat. Aki csak a lényegén meditál — akár vitatkozik is —, elmerül a vízben.

Veress Miklós

Iparfejlesztés Kisteleken

Ma már a legtöbb helyen — főként a nagyobb városokban — krónikussá vált a munkaerőhiány, melynek legalább két következménye van. Az egyik — s ez mindenképpen szerencsés —: arra kényszeríti a vállalatokat, hogy a termelékenység növelésével, okos gazdálkodással fejlessék termelésüket. A másik következmény viszont nem a legszerencsés: sok helyütt drága gépek állnak, mert nincs hozzájuk ember.

Az iparfejlesztésnek több szemponttal kell számolnia. Ipari üzemet a hagyományos szempontok szerint oda érdemes telepíteni, ahol közel van a nyeresanyag, jó a közlekedés, és biztosítani lehet az energiaellátást. Ezek alighanem alapszempontok. Mostanában azonban a korábbinál is fontosabb szerephez jut egy szintén figyelemre méltó szempont: oda érdemes ipart telepíteni, ahol van még szabad

munkaerő. Ezáltal a községek, főként a nagyobb községek előtérbe kerülnek — legalábbis elvileg — a kisebb üzemek telepítésének elődöntésekor.

Csongrád megyében a szempontból alighanem Kistelek van a legideálisabb helyzetben. A Szeged—Budapest vasúti fővonal, és az E5-ös főútvonal mentén fekszik. Közlekedési kapcsolatai tehát jók, s lakosai közül jó néhányan akadnak, akik szívesen elhelyezkednének. A nagyköztség tanácsának végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén tárgyalta az iparfejlesztés kérdéseit. Az anyag szerint január 1-én, 8 ezer 673 lakosa volt Kisteleknek, s közülük a foglalkoztatottak száma 3 ezer 822. Szegedre 530-an járnak dolgozni, főként az építőiparban, a textiliparban és más, nagyobb üzemekben helyezkednek el. Ez önmagában nem is baj, hiszen törvényszerű, hogy a fontos iparágak nagyüzemei a tágabb környék lakosságának is munkát adnak. Kisteleken azonban így is vannak még 540-en, akik szívesen elhelyezkednének, közülük 410 nő.

Két évvel ezelőtt a szegedi textilműveknek szándékában állt a nagyköztségben létrehozni egy üzemrészt, ez azonban pénz hiányában nem sikerült, s a községi tanács sem tudott akkor még épületet biztosítani. A megyei tanács végrehajtó bizottsága is foglalkozott Kistelekkel, s gondjával, s nem is eredménytelenül. A községnak tavaly sikerült felvennie a kapcsolatot a Pötvárosi Kézműipari Vállalattal. A vállalat felújította a nagyközségi tanács által vásárolt épületet, felszerelte gépekkel, s január elején már meg is indult a munka kisteleki konfekcióüzemükben, melyet azóta újabb szárnyal bővítettek. Jelenleg —

a bővítés után — 150 nő tudnánk foglalkoztatni, ebből pillanatnyilag 90 hely van betöltve, azaz még 60-an tárlhatnának munkát az üzemben.

A vállalat a megyei tanácstól támogatást kért ahhoz, hogy új csarnokot építhessen az üzemhez. Ha sikerül, 1975-ig 400—500 munkást foglalkoztató üzemem fejlődhetne, s a környék lakóinak is munkát adhatnák. Bár először természetesen a jelenlegi üzemrészből még hiányzó 60 dolgozóról kellene gondoskodni.

Bővítette kisteleki konfekcióüzemét a sándorfalvi Járási Általános Képző Is. jelenleg 50—60 nőt foglalkoztatnak. A szabóipari ktsz 40 varrónőnek ad munkát.

A nők foglalkoztatottságának biztosítása ennek ellenére még gondja Kisteleknek, a megoldáshoz azonban egyéb feltételeket is biztosítani kell. Mindenekelőtt elegendő bölcsődei és óvodai férőhelyre van szükség, hiszen sokan nem vállalhatnak munkát, amíg nem tudnak gondoskodni gyermekük elhelyezéséről. Az idén szerencsére változik a helyzet. Szeptember 1-én a tervek szerint már a gyermekeké lesz az új bölcsőde. Júniusban egy újabb óvodai csoportnak sikerült helyet biztosítani, s a régi bölcsőde helyén két óvodai csoport kaphat majd helyet. Ezáltal sokkal könnyebb lesz az elhelyezkedni kívánó nők helyzete.

A közeljövő feladatait is kijelölték a végrehajtó bizottság ülésén. Felmérik a községekben a csökkent munkaképességűek számát, s foglalkoztatásuk lehetőségeit. Javaslóni fogják a kézműipari vállalatnak, üzemét úgy fejlessze tovább, hogy férfiak számára is biztosíthson munkalehetőséget.

Sz. I.